

Dosarul nr. 2ra-1689/20

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă (jud. D. Dubcovețchi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, V. Buhnaci, V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

09 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Evgheni Niceai, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Niceai împotriva lui Evgheni Niceai, intervenient accesoriu Direcția Asistența Socială și Protecția Familiei Ștefan Vodă cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere și cererea reconvențională depusă de Evgheni Niceai împotriva Irinei Niceai, intervenient accesoriu Direcția Asistența Socială și Protecția Familiei Ștefan Vodă cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere,

împotriva deciziei din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 03 octombrie 2019, Irina Niceai a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Evgheni Niceai solicitând determinarea domiciliului copiilor minori XXXXX, cu ea, încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori XXXXX, în mărime fixă de 1000 de lei lunar și XXXXX, în mărime fixă de 750 de lei lunar, de la data înaintării cererii de chemare în judecată până la atingerea majoratului.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că, la 23 octombrie 2011 a înregistrat căsătoria cu pârâtul. La XXXX s-a născut fiica XXXXX și la XXXXX s-a născut fiul XXXXX. După înregistrarea căsătoriei au locuit în casa bunelor pârâtului. Relațiile familiale au fost bune până în anul 2016, când a plecat peste hotarele Republicii Moldova. Copiii au rămas în supravegherea părinților. Într-o scurtă perioadă de timp a aflat că soțul i-a fost infidel, ceea ce a determinat întreruperea conlocuirii împreună și cu copii a trecut cu traiul la domiciliul părinților săi.

Totodată, a menționat că, în baza acordului comun, prin decizia Serviciului Stare Civilă Ștefan Vodă, la data de 23 august 2019 a fost desfăcută căsătoria.

Referitor la determinarea domiciliului copiilor minori, a afirmat că mai bine de trei ani au domiciliu separate cu pârâtul, ultimul se află într-o altă relație, fiind în așteptarea unui copil. Copiii comuni locuiesc cu ea și părinții ei, ceea ce le convine. În perioada dată, pârâtul niciodată nu a înaintat pretenții privind domiciliul copiilor

minori. Pârâtul cu copiii sunt în relații normale, se văd fără anumite limitări.

Din momentul întreruperii conlocuirii cu pârâtul, copiii locuiesc cu ea și părinții ei. Pornind de la faptul că periodic pleacă peste hotarele țării, la cererea sa de către primăria locală a fost instituită tutela asupra copiilor XXXXX, tutori fiind desemnați părinții XXXXX.

În ceea ce privește încasarea pensiei de întreținere, a declarat că pârâtul acordă ajutor insuficient pentru întreținerea copiilor și nu au un acord referitor la cuantumul pensiei de întreținere.

Astfel, prin prisma datelor Biroului Național de Statistică privind minimul de existență pentru un copil minor în vârstă de la 1 la 6 ani și de la 7 la 17 ani, care atestă că mediul rural este de 1456,30 de lei și respectiv 1946,90 de lei și având în vedere că pârâtul nu are un venit care poate fi estimat, a solicitat încasarea pensiei de întreținere în sumă fixă, egală cu jumătatea din minimul de existență pentru întreținerea copiilor conform datelor statistice.

La 25 noiembrie 2019, Evgheni Niceai a depus cerere reconvențională împotriva Irinei Niceai solicitând determinarea domiciliului copiilor minori XXXXX, cu tatăl în sat. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori: XXXXX, în mărime fixă de 1000 de lei lunar pentru fiecare copil începând cu data depunerii cererii și până la atingerea majoratului de către copii.

În motivarea cererii reconvenționale, reclamantul a invocat că, nu este de acord cu motivele indicate de către Irina Niceai referitor la destrămarea familiei. Or, în familie au mai fost neînțelegeri, dar vina o poartă ambii. Pârâta în calitate de mamă, nu întotdeauna își exercită obligațiunile în mod corespunzător. La început, relațiile familiale au fost amiabile, bazate pe respect reciproc și responsabilitate față de îngrijirea copiilor, cât și susținerea reciprocă a ambilor în calitate de soți. La început atitudinea pârâtei față de el era grijulie, ulterior relațiile între ei s-au început a înrăutăți, ceea ce a dus la destrămarea familiei.

Totodată, a menționat că în timpul căsătoriei a dispus de domiciliu, care îl are și în prezent și este gata să-și primească copiii. Niciodată nu a creat impedimente în educarea și întreținerea copiilor, permanent a susținut familia material.

Reclamantul a indicat că, pârâta s-a mutat cu traiul în sat. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, la părinții săi și nu-i permite regulat să se vadă cu copiii minori, prin ce îi îngreșește realizarea obligațiilor părintești, pe care îi iubește și are posibilitate să-i întrețină, având aceleași drepturi față de ei. Domiciliul dispune de toate condițiile de trai, precum și are posibilitatea de îngrijire a copiilor.

La fel, în interesul copiilor minori, a pretins și încasarea pensiei de întreținere în sumă fixă de 1000 de lei lunar pentru fiecare copil minor.

Prin încheierea protocolară din 25 noiembrie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, s-a acceptat spre examinare cererea reconvențională.

Prin hotărârea din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Irina Niceai și s-a determinat domiciliul copiilor minori: XXXXX, cu reclamanta Irina Niceai; s-a încasat de la Evgheni Niceai în beneficiul Irinei Niceai pensia pentru întreținerea copilului minor XXXXX, în mărime de câte 1000 de lei lunar și pensia pentru întreținerea copilului minor XXXXX, în mărime de câte 750 de lei, lunar începând

cu 03 octombrie 2019, până la atingerea majoratului de către copii; s-a încasat de la Evgheni Niceai la bugetul de stat taxa de stat în mărime de 630 de lei; s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea reconvențională depusă de Evgheni Niceai împotriva Irinei Niceai cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori; totodată, s-a indicat că hotărârea în partea încasării pensiei de întreținere este executorie de la pronunțare.

Prin decizia din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Evgheni Niceai și s-a menținut hotărârea din 18 februarie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, în speță, intervenția instanței în vederea separării copilului minor de unul dintre părinții acestuia este solicitată de ambii părinți în virtutea relațiilor conflictuale și incapacitatea acestora de a păstra familia și a asigura o bună dezvoltare copiilor minori în sânul familiei, având drept scop protejarea intereselor copiilor minori, or, instanța de judecată în conformitate cu prevederile art.53 alin.(1) Codului familiei are obligația de a garanta apărarea drepturilor și intereselor copiilor minori, atât în raport cu terții, cât și propriii lor părinți în cazurile expres prevăzute de lege

De asemenea, se menționează că, conform art.5 Protocolul nr.7 din Convenție, soții se bucură de egalitate în drepturi și în responsabilități cu caracter civil, între ei și în relații cu copiii lor în ceea ce privește căsătoria, pe durata căsătoriei și cu prilejul desfacerii acesteia. Prezentul articol nu împiedică Statele să ia măsuri necesare în interesele copiilor.

În circumstanțele speței, interesele copilului fiind decisive în vederea acordării priorităților unui dintre soți.

Din jurisprudența Curții europene se mai constată că, autorităților naționale le revine prerogativa de a determina ce măsuri sunt de natură să răspundă interesului unui copil minor în caz de desfacere a căsătoriei și din acest punct de vedere ele dispun de o largă marjă de apreciere.

În acest sens, orice diferențiere de tratament, urmează a fi însoțită de o „justificare obiectivă și rezonabilă” în caz contrar diferențierea de tratament va fi considerată discriminatorie (Idem §33-36). Orice diferențiere în situații similare constituie o diferență de tratament discriminatorie. În situația în care soților li se garantează egalitatea în drepturi în raport cu copiii lor, acordarea priorității privind stabilirea domiciliului copilului minor cu unul dintre soți, urmează a fi justificată de circumstanțe obiective în favoarea interesului copilului minor, interesul copilului minor, având o importanță primordială în raport cu drepturile și interesele soților (Idem §35).

La caz, instanța de apel a apreciat ca întemeiată concluzia instanței de fond, prin care s-a admis cerința din acțiunea inițială a lui Niceai Irina cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori XXXXX, cu mama Niceai Irina, or, potrivit Avizului-concluzie al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Ștefan Vodă și potrivit declarațiilor părților, copii minori locuiesc împreună cu mama.

Potrivit Avizului-concluzie s-a constatat că este în interesul superior a copiilor minori, stabilirea domiciliului copiilor minori XXXXX împreună cu mama Niceai Irina.

Tot aici, instanța de apel a remarcat că interesul superior al copiilor nu este

definit clar de către legiuitor, dar totuși se explică că interesul superior al copilului – asigurarea condițiilor adecvate pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a copilului, ținând cont de particularitățile individuale ale personalității lui și de situația concretă în care acesta se află.

Instanța de apel a reținut că, la emiterea unei decizii cu privire la încredințarea custodiei minorilor mamei, instanța de fond a ținut cont de o multitudine de factori, stabiliți în cadrul dezbaterilor în fond. Astfel, cele mai importante aspecte la încredințarea minorilor către un părinte sau altul sunt: nevoile fizice, emoționale și psihologice ale copiilor inclusiv nevoia copiilor de stabilitate, opiniile și preferințele copiilor în măsura în care acestea pot fi verificate în mod rezonabil, natura, forța și stabilitatea relației dintre copii și fiecare dintre cei doi soți, capacitatea fiecăruia dintre părinți de a îngriji copiii și de a răspunde nevoilor acestora, cât și istoricul îngrijirii copiilor, valorile și comportamentul moral al fiecărui părinte.

Astfel, dat fiind că domiciliul copiilor minori a fost stabilit cu intimata, iar instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a ajuns la concluzia că apelantul urmează să achite pensia pentru întreținerea copiilor minori până la atingerea majoratului acestora.

La caz, s-a constatat că Niceai Evgheni nu este încadrat în câmpul muncii, reclamanta a pretins achitarea pensiei alimentare în sumă de 1000 de lei pentru întreținerea copilului minor XXXXX și suma de 750 lei pentru întreținerea copilului minor XXXXX, iar pîrîtul nu a prezentat probe privind mărimea veniturilor lui.

Totodată, în conformitate cu Certificatul eliberat de Secția statistică, minimumul de existență a unui copil în vîrsta de la 1 la 6 ani a constituit 1456,30 de lei, iar a unui copil în vîrsta de la 7 la 17 ani-1946,90 de lei (f.d.14).

Prin urmare, instanța de fond just a ajuns la concluzia de a încasa de la pîrîtul suma de 1000 lei pentru întreținerea copilului minor XXXXX și suma de 750 lei pentru întreținerea copilului minor XXXXX, începînd cu 03.10.2019 și până la atingerea majoratului de către copii.

Din aceste motive, instanța de apel a constatat că în cazul dat nu există temeieri legale pentru casarea hotărârii primei instanțe, soluția adoptată de aceasta fiind corespunzătoare exigențelor legale, iar argumentele apelantului sunt nefondate, după cum s-a indicat mai sus.

La 17 octombrie 2020, prin intermediul poștei (f.d.117), Evgheni Niceai, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere ca fiind neîntemeiată a cererii de chemare în judecată depusă de Irina Niceai și de admitere a cererii reconvenționale.

În motivarea recursului s-a invocat încălcarea esențială și aplicarea eronată a normelor de drept material prin faptul că instanța a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Totodată, a opinat că starea de fapt nu a fost elucidată și apreciată pe deplin și în mod obiectiv nici de instanța de fond, nici de instanța de apel, cu atât mai mult că în cadrul instanței de apel au fost supuse administrării și aprecierii probele și circumstanțele cauzei, care indiscutabil duc la constatarea ilegalității examinării cauzei date. Astfel, instanța de fond și instanța de apel incorect au apreciat

circumstanțele cauzei, fără a fi elucidate obiectiv și posibilitățile sale de a educa și întreține copii.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților conform scrisorii de însoțire datate cu 04 noiembrie 2020 (f.d.121) și a fost recepționată la 09 noiembrie 2020 și 11 noiembrie 2020, conform avizelor de recepție (f.d.122-124).

La 17 noiembrie 2020, prin intermediul poștei (f.d.128), Irina Niceai, inclusiv avocatul Eugeniu Cotovici, au depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea respingerii recursului.

Prin scrisoarea depusă la 11 noiembrie 2020, prin intermediul poștei (f.d.130), Direcția Generală Asistența Socială și Protecția Familiei Ștefan Vodă a optat pentru respingerea recursului declarat de Evgheni Niceai.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 15 iulie 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 17 octombrie 2020, prin intermediul poștei (f.d.117).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale participanților la proces la 13 august 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.104). Plicul de expediere a copiei deciziei instanței de apel, anexat la cererea de recurs, este ștampilat cu data de 18 august 2020 (f.d.111). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Evgheni Niceai, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Evgheni Niceai, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea

esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Evgheni Niceai, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Evgheni Niceai, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac, împotriva deciziei din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătoria

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat